

C ă t r e

**Consiliul Superior al Magistraturii
D-lui Președinte al Consiliului Superior al Magistraturii
Judecător Bogdan Mateescu**

Domnule Președinte,

Subsemnații

- Elena RADU, avocat în cadrul Baroului București
- Mihai COSTACHE, avocat în cadrul Baroului București
- Adrian FLORESCU, avocat în cadrul Baroului București
- Otilia COZMÎNCĂ, avocat în cadrul Baroului București
- Anamaria DUMITRESCU, avocat în cadrul Baroului Brașov
- Marius Sebastian DRĂGULIN, avocat în cadrul Baroului Giurgiu
- Mirela BOLDAN, avocat în cadrul Baroului Timiș
- Georgian Cosmin ALEXANDRU, avocat în cadrul Baroului Argeș
- Alina Maria CIOLTEA, avocat în cadrul Baroului Maramureș
- Mikolt KAPCZA, avocat în cadrul Baroului Cluj
- Gabriel MARIN, avocat în cadrul Baroului Cluj
- Florin RADU, avocat în cadrul Baroului Hunedoara
- Mădălin GRIGORE, avocat în cadrul Baroului București
- Ionuț Cosmin RĂDOI, avocat în cadrul Baroului Timiș
- Silvia USCOV, avocat în cadrul Baroului București
- Andrei MITREA, avocat în cadrul Baroului București
- Andreea Raluca POPESCU, avocat în cadrul Baroului București
- Diana Camelia VERDEȘ, avocat în cadrul Baroului Iași
- Sorin ALBU, avocat în cadrul Baroului București
- Adina LINCĂ, avocat în cadrul Baroului Cluj
- Mariana SANDU, avocat în cadrul Baroului București
- Anca-Raluca OTO-GUZU, avocat în cadrul Baroului București
- Cosmina-Nadia CERVA, avocat în cadrul Baroului București
- Adina LINCA, avocat în cadrul Baroului Cluj
- Cosmina DUMITRESCU, avocat în cadrul Baroului București
- Marcel BALAȚCHI, avocat în cadrul Baroului Suceava
- Gabriel IONIȚĂ, avocat în cadrul Baroului Bacău

- Lorena ȘORBAN, avocat în cadrul Baroului Timiș
- Andreea Mădălina SAVELI, avocat în cadrul Baroului București
- Camelia Violeta MIU, avocat în cadrul Baroului București
- Violeta BĂNCILA, avocat în cadrul Baroului Cluj
- Alexandrina-Ioana UȚIU, avocat în cadrul Baroului București
- Elvira Andreea NEAMȚU, avocat în cadrul Baroului București
- Corina SĂCRIERU, avocat în cadrul Baroului Vrancea
- Sever Alexandru SBĂRNĂ, avocat în cadrul Baroului Timiș
- Lucia Adriana BUZGAR, avocat în cadrul Baroului Cluj
- Florin GRĂDINARU, avocat în cadrul Baroului Neamț
- Maria LĂBUNȚ, avocat în cadrul Baroului Vrancea
- Adrian LĂBUNȚ, avocat în cadrul Baroului Vrancea
- Adrian PLOSCARU, avocat în cadrul Baroului Vrancea
- Dragoș APOSTOL, avocat în cadrul Baroului București
- Mihaela Florina PERCA, avocat în cadrul Baroului Mureș
- Corina MARCU, avocat în cadrul Baroului București
- Liana Andreea BUD, avocat în cadrul Baroului Satu Mare
- Daniel MV CHITIC, avocat în cadrul Baroului București
- Radu ȘTEF, avocat în cadrul Baroului Maramureș
- Clara LUCANU, avocat în cadrul Baroului Bacău
- Bogdan BĂLAN, avocat în cadrul Baroului București
- Diana ACHIM-BOGDAN, avocat în cadrul Baroului Bacău
- Răducu Zidaru, avocat în cadrul Baroului București
- Raluca Diana NICOLAU, avocat în cadrul Baroului Suceava
- Adrian Toni NEACȘU, avocat în cadrul Baroului București,

fiecare în nume personal și în considerarea misiunii legale și deontologice a avocatului de apărare, prin toate mijloacele specifice profesiei, a drepturilor și libertăților fundamentale (*art. 2 alin 2 din Legea nr. 51/1995 și art. 3 din Codul deontologic al avocatului român*),

vă rugăm să analizați posibilitatea sesizării Curții Constituționale a României, în baza art. 146 lit. e) din legea fundamentală și art. 24 alin. 3 lit. f) din Legea nr. 317/2004, **în vederea soluționării conflictului juridic de natură constituțională dintre Parlamentul României, pe de o parte, și Autoritatea Judecătorească, respectiv instanțele judecătorești, pe de altă parte, conflict determinat de refuzul legiuitorului de a reglementa o procedură de judecată în materia acțiunilor în contencios administrativ prevăzute de Legea nr. 55/2020, așa cum vom arăta în cele ce urmează.**

SITUAȚIA FACTUALĂ

În Monitorul Oficial nr. 688 din 12 iulie 2021 a fost publicată **Decizia CCR nr. 392/08.06.2021** prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispozițiile art. 72 alin. (2) din Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, cu referire la art. 42 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, precum și soluția legislativă din art. 72 alin. (1) din Legea nr. 55/2020, potrivit căreia dispozițiile acestei legi se completează cu reglementările de drept comun aplicabile în materie în ceea ce privește soluționarea acțiunilor formulate împotriva hotărârilor Guvernului prin care se instituie, se prelungește sau se încetează starea de alertă, precum și a ordinelor și a instrucțiunilor prin care se stabilește aplicarea unor măsuri pe durata stării de alertă, sunt neconstituționale.

În considerente [*par. 49*] Curtea Constituțională a arătat că, **în vederea înlăturării viciului de neconstituționalitate constatat** și a asigurării unei reglementări clare, ca să garanteze în mod efectiv și eficient accesul la justiție al persoanelor ale căror drepturi sau interese au fost încălcate prin emiterea unor hotărâri ale Guvernului, ordine sau instrucțiuni ale miniștrilor pentru punerea în aplicare a unor măsuri pe durata stării de alertă, în temeiul Legii nr. 55/2020, **legiuitorul este chemat să reglementeze o procedură al cărei conținut să fie ușor identificabil, clar și previzibil sub aspectul consecințelor și care să asigure posibilitatea soluționării cauzelor în regim de urgență, într-un termen foarte scurt, astfel încât hotărârile pronunțate să fie apte să înlăture în mod concret și eficient consecințele actelor administrative atacate, în perioada în care acestea produc efecte.**

Decizia nr. 392/2021 a fost întărită **prin Decizia nr. 416 din 10 iunie 2021** (publicată în *Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 814 din 25 august 2021*), prin care s-a reținut că viciul de neconstituționalitate circumscris inexistenței unei căi de atac efective în ceea ce privește contestarea hotărârilor Guvernului prin care se instituie, se prelungește sau încetează starea de alertă și a actelor subsecvente a fost sancționat prin pronunțarea primei decizii și s-a arătat [*paragraful 63*] că *“reglementarea concretă a elementelor care determină efectivitatea accesului la justiție în cazul contestării hotărârilor Guvernului prin care se instituie, se prelungește sau încetează starea de alertă și a actelor subsecvente reprezintă o obligație pozitivă ce intră în competența legiuitorului, acesta fiind obligat să intervină prin adoptarea unui cadru legislativ, care să respecte principiul proporționalității restrângerii exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale.”*

În rezumat, în cele două decizii Curtea Constituțională a reținut că în cazul atacării în justiție a actelor administrative normative emise în temeiul Legii nr.

55/2020, asigurarea unui acces efectiv la instanță s-ar realiza doar în măsura în care hotărârea pronunțată de instanța de judecată ar determina, odată cu constatarea nelegalității actului administrativ atacat, înlăturarea efectelor acestuia și a consecințelor sale, în termenul de aplicabilitate al acestor acte administrative (respectiv maxim 30 de zile), că nici Legea nr. 55/2020, și nici Legea nr. 554/2004 nu cuprind dispoziții procedurale care să garanteze soluționarea cauzelor care au ca obiect actele administrative normative emise în temeiul Legii nr. 55/2020 într-un termen scurt, care să asigure un drept efectiv de acces la instanță, iar suspendarea executării acestor acte administrative normative până la soluționarea de urgență a recursului, nu este posibilă (ca urmare a dispozițiilor Legii nr. 554/2004), astfel încât aplicarea procedurii de judecată reglementată de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 face imposibilă pronunțarea unei hotărâri într-un termen mai scurt de 30 de zile, iar efectele acestei hotărâri nu sunt apte să înlăture în mod concret consecințele actelor administrative emise în temeiul Legii nr. 55/2020.

Curtea Constituțională a reținut că prin nereglementarea unei proceduri de urgență se încalcă dispozițiile constituționale ale art. 21, art. 52 și art. 126 alin. (6), respectiv dreptul de acces la justiție, dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și garantarea controlului judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice.

Se poate observa că prin cele două decizii s-au statuat de către CCR următoarele aspecte:

- actele administrative normative emise în temeiul Legii nr. 55/2020 pot fi atacate în fața instanței de contencios administrativ, în temeiul art. 52, al art. 126 alin. (6) din Constituția României și al dispozițiilor conținute în legea specială în materie, Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004;
- art. 72 alin. (2) din Legea nr. 55/2020 înlătură expres de la aplicare Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 ca act normativ aplicabil în materia contestării actelor administrative normative emise în temeiul Legii nr. 55/2020, fără ca Legea nr. 55/2020 să conțină o altă normă expresă care să instituie o procedură specială de contestare, ceea ce are drept consecință practică sustragerea de la controlul judecătoresc a acestor acte administrative;
- în cazul atacării în justiție a actelor administrative normative emise în temeiul Legii nr. 55/2020, asigurarea unui acces efectiv la instanță s-ar realiza doar în măsura în care hotărârea pronunțată de instanța de judecată ar determina, odată cu constatarea nelegalității actului administrativ atacat, înlăturarea efectelor acestuia și a consecințelor sale, în termenul de aplicabilitate al acestor acte administrative;

- **nici Legea nr. 55/2020, și nici Legea nr. 554/2004 nu cuprind dispoziții procedurale care să garanteze soluționarea cauzelor care au ca obiect actele administrative normative emise în temeiul Legii nr. 55/2020 într-un termen scurt, care să asigure un drept efectiv de acces la instanță, iar suspendarea executării acestor acte administrative normative până la soluționarea de urgență a recursului, nu este posibilă (ca urmare a dispozițiilor Legii nr. 554/2004).**
- aplicarea procedurii de judecată reglementată de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 ar face imposibilă pronunțarea unei hotărâri într-un termen mai scurt de 30 de zile, astfel încât efectele acestei hotărâri nu ar fi apte să înlăture în mod concret consecințele actelor administrative emise în temeiul Legii nr.55/2020;
- **Legea nr. 55/2020 nu garantează cetățenilor dreptul de acces efectiv la instanță;**
- **pentru asigurarea unei reglementări clare, ca să garanteze în mod efectiv și eficient accesul la justiție al persoanelor ale căror drepturi sau interese au fost încălcate prin emiterea de acte administrative normative în temeiul Legii nr. 55/2020, Parlamentul trebuie să reglementeze o procedură al cărei conținut să fie ușor identificabil, clar și previzibil sub aspectul consecințelor și care să asigure posibilitatea soluționării cauzelor în regim de urgență, într-un termen foarte scurt, astfel încât hotărârile pronunțate să fie apte să înlăture în mod concret și eficient consecințele actelor administrative atacate, în perioada în care acestea produc efecte.**

Ulterior datei de 12 iulie 2021 în **Parlamentul României nu s-a înregistrat nici o inițiativă legislativă de modificare a Legii nr. 55/2020 în sensul solicitat de Curtea Constituțională**, respectiv de introducere a unei proceduri de judecată care să garanteze existența unei căi de atac efective în ceea ce privește contestarea hotărârilor Guvernului prin care se instituie, se prelungește sau încetează starea de alertă și a actelor subsecvente. Omisiunea este una intenționată întrucât la Camera Deputaților și Senat s-au înregistrat ulterior acestei date alte proiecte sau propuneri legislative având ca obiect tocmai modificarea Legii nr. 55/2020 (*Senat – L154/2021, L171/2021, L335/2021, L448/2021, Camera Deputaților – PL-x 327/14.09.2021, Pl-x 393/27.09.2021*). De asemenea, potrivit regulamentelor proprii de organizare și funcționare, în ambele camere **există Comisia pentru constituționalitate**, al cărui obiect principal de activitate îl constituie tocmai punerea de acord a prevederilor declarate neconstituționale de către Curtea Constituțională cu dispozițiile Constituției României.

Ca urmare a omisiunii Parlamentului instanțele de contencios administrativ sunt în imposibilitate de a soluționa acțiunile în anulare formulate potrivit art. 71, 72 din Legea 55/2000 în termenul de maximum 30 de zile în care actele administrative emise în starea de alertă sunt în vigoare, puterea judecătorească fiind practic blocată în rolul său constituțional de a asigura controlul legalității actelor administrative.

Deși instanțele de judecată au încercat inclusiv folosirea procedurii ordonanței președințiale, cea mai rapidă procedură prevăzută de Codul de procedură civilă, **în practică nu există nici măcar o hotărâre judecătorească definitivă pronunțată în intervalul de 30 de zile, iar termenele de judecată acordate în zecile de dosare cu care au fost învestite sunt de ordinul lunilor de zile.**

Dimensiunea blocajului în care se află instanțele de judecată rezultă și din situația de mai jos, cu precizarea că este doar parțială iar datele complete se află la dispoziția Consiliului Superior al Magistraturii.

1. Dosarul nr. 512/33/2021, ordonanță președințială, având ca obiect anularea **HG 730 din 8 iulie 2021**, înregistrat la **14.07.2021**, soluționat în primă instanță la **05.08.2021** și cu termen de soluționare a recursului la ÎCCJ la **02.02.2022**
2. Dosarul nr. 1029/54/2021, având ca obiect anularea **HG 730 din 8 iulie 2021**, înregistrat la **16.07.2021**, conexat la data de 10.09.2021 la Dosarul nr. 4764/2/2021 al CA București, cu termen de soluționare în primă instanță la **20.10.2021**
3. Dosarul nr. 4764/2/2021, ordonanță președințială, având ca obiect anularea **HG 636 din 9 iunie 2021, HG 678 din 24 iunie 2021 și HG 730 din 8 iulie 2021**, înregistrat la **12.07.2021**, cu termen de soluționare în prima instanță la **20.10.2021**
4. Dosarul nr. 314/35/2021, ordonanță președințială, având ca obiect anularea **HG 730 din 8 iulie 2021**, înregistrat la **20.07.2021**, soluționat în prima instanță la **18.08.2021**, aflat la ÎCCJ în recurs în procedura de filtru, **termenul de judecată urmând să se stabilească ulterior.**
5. Dosarul nr. 374/57/2021, ordonanță președințială, înregistrat la **22.07.2021**, soluționat în fond la **28.07.2021**, aflat la ÎCCJ în recurs în procedura de filtru, **termenul de judecată urmând să se stabilească ulterior.**
6. Dosarul nr. 225/33/2021, având ca obiect anularea **HG 293 din 10 martie 2021**, înregistrat la **01.04.2021**, soluționat în fond la **9.04.2021** și cu termen de pronunțare în recurs la **21.10.2021**
7. Dosarul nr. 284/33/2021, având ca obiect anularea **HG 432 din 8 aprilie 2021**, înregistrat la **20.04.2021**, cu termen de pronunțare în primă instanță la **28.10.2021**

8. Dosarul nr. 607/33/2021, având ca obiect anularea **HG 826 din 5 august 2021**, soluționat în prima instanță la **28.09.2021** și cu **recursul încă neînaintat la ÎCCJ pentru fixarea termenului de judecată**.
9. Dosarul nr. 5995/2/2021, având ca obiect anularea **HG 394/2020, HG 476/2020, HG 553/2020 și HG 932/2021**, înregistrat la **16.09.2021, fără termen de judecată stabilit încă**.
10. Dosarul nr. 6188/2/2021, având ca obiect suspendare **HG 932 din 9 septembrie 2021**, înregistrat la **29.09.2021**, cu termen de judecată în primă instanță la **15.11.2021**

ADMISIBILITATEA CONFLICTULUI JURIDIC DE NATURA CONSTITUȚIONALĂ

A. Titularul sesizării

Sub aspectul titularului dreptului de a sesiza Curtea Constituțională cu soluționarea unui conflict juridic de natură constituțională, președintele Consiliului Superior al Magistraturii este titular al acestui drept, conform art. 146 lit. e) din Constituție.

Președintele Consiliului Superior al Magistraturii este un subiect de drept care are competența ca, în temeiul art. 146 lit. e) din Constituție, să formuleze cereri cu privire la soluționarea unor conflicte juridice de natură constituțională în care este implicată Autoritatea judecătorească, respectiv Instanțele judecătorești, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii, fiind, în același timp, și parte în cadrul conflictului juridic de natură constituțională cu care a sesizat Curtea Constituțională.

B. Părțile în conflict

Jurisprudența Curții Constituționale (*Decizia nr. 270 din 10 martie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 290 din 15 aprilie 2008, Decizia nr. 972 din 21 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 800 din 28 noiembrie 2012, Decizia nr. 460 din 13 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 762 din 9 decembrie 2013, Decizia nr. 261 din 8 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 17 aprilie 2015, Decizia nr. 68 din 27 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 181 din 14 martie 2017, par. 55, Decizia nr. 757 din 23 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.33 din 15 ianuarie 2018, par. 59, Decizia nr. 358 din 30 mai 2018, publicată în*

*Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.473 din 7 iunie 2018, par. 53 și 54, sau Decizia nr. 685 din 7 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1021 din 29 noiembrie 2018, par. 116-117) ilustrează situații în care, în cadrul soluționării conflictelor juridice de natură constituțională, sesizarea a aparținut fie Președintelui României, fie președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, fie președintelui Senatului, fie Guvernului, **cu toate că aceste autorități publice nu erau părți ale conflictelor reclamate.***

Subiectele de drept pe care Legea fundamentală le îndrituiește a sesiza Curtea sunt limitativ prevăzute, dispoziția constituțională nedistingând după cum autoritățile pe care le reprezintă sunt sau nu părți în conflictul cu care sesizează Curtea. Prin urmare, Curtea a constatat că subiectele de drept prevăzute de art. 146 lit. e) din Constituție sunt în drept să formuleze cereri cu privire la soluționarea unor conflicte juridice de natură constituțională, deși nu sunt părți în aceste conflict, deci nu justifică un interes propriu. Așadar, textul constituțional al art. 146 lit. e) operează o distincție între cele două categorii de subiecte de drept, și anume **titularii dreptului de a sesiza Curtea Constituțională**, enumerați expres de norma constituțională, respectiv **autoritățile publice care pot avea calitatea de parte în conflict**, și are ca scop delimitarea calităților procesuale ale acestora în cauza dedusă judecării Curții.

Astfel, prima categorie, prin formularea cererii de sesizare a Curții, acționează în virtutea dreptului conferit de Constituție, fără a dobândi calitatea procesuală de parte a conflictului, în vreme ce a doua categorie dobândește calitatea procesuală de parte a conflictului.

În cazul de față, întrucât potrivit art. 126 alin. 1 din Constituție justiția se realizează de Înalta Curte de Casație și de celelalte instanțe judecătorești, apreciem că în calitate de parte procesuală a conflictului trebuie să stea instanța supremă, în calitate de organ al autorității judecătorești (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 611 din 3 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 877 din 7 noiembrie 2017, paragraful 58).

C. Natura constituțională a conflictului

Conflictul ce ar urma să fie dedus, spre soluționare, Curții Constituționale vizează în mod cert conținutul și întinderea atribuțiilor constituționale ale autorităților publice aflate în conflict și rezolvarea unei situații juridice conflictuale a cărei naștere rezidă în mod direct în textul Constituției.

Astfel, în jurisprudența sa evolutivă, dezvoltată în privința competenței ce i-a fost atribuită prin art. 146 lit. e) din Constituție, instanța de contencios constituțional a stabilit conținutul noțiunii de „conflict juridic de natură constituțională” dintre autoritățile publice, pentru ca, mai apoi, să examineze situația litigioasă dedusă judecării prin raportare la cadrul astfel fixat.

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, conflictul juridic de natură constituțională presupune acte sau acțiuni concrete prin care o autoritate ori mai multe își arogă puteri, atribuții sau competențe care, potrivit Constituției, aparțin altor autorități publice ori **omisiunea unor autorități publice, constând în declinarea competenței ori în refuzul de a îndeplini anumite acte care intră în obligațiile lor** (*Decizia nr. 53 din 28 ianuarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.144 din 17 februarie 2005*).

Totodată, conflictul juridic de natură constituțională există între două sau mai multe autorități și poate privi conținutul ori întinderea atribuțiilor lor decurgând din Constituție, ceea ce înseamnă că acestea sunt **conflicte de competență, pozitive sau negative**, și care pot crea blocaje instituționale (*Decizia nr. 97 din 7 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 169 din 5 martie 2008*).

Mai mult, Curtea a statuat că textul art. 146 lit. e) din Constituție „**stabilește competența Curții de a soluționa în fond orice conflict juridic de natură constituțională ivit între autoritățile publice, iar nu numai conflictele de competență născute între acestea**” (*Decizia nr.270 din 10 martie 2008*).

Prin urmare, potrivit jurisprudenței Curții, conflictele juridice de natură constituțională „nu se limitează numai la conflictele de competență, pozitive sau negative, care ar putea crea blocaje instituționale, ci vizează orice situații juridice conflictuale a căror naștere rezidă în mod direct în textul Constituției” (*a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 901 din 17 iunie 2009, Decizia nr. 1.525 din 24 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 818 din 7 decembrie 2010, Decizia nr. 108 din 5 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014, sau Decizia nr. 285 din 21 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 478 din 28 iunie 2014*).

Totodată, în jurisprudența sa, Curtea a constatat că regula în ceea ce privește angajarea competenței Curții Constituționale este aceea ca, în măsura în care există mecanisme prin care autoritățile publice să se autoregleze prin acțiunea lor directă și nemijlocită, rolul Curții Constituționale devine unul subsidiar (*Decizia nr. 417 din 3 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 825 din 10 octombrie 2019, par. 107*).

Condiția esențială, sine qua non, este aceea ca, situația conflictuală ori, după caz, conflictele de competență, negative sau pozitive, care ar putea crea blocaje, să rezide în mod direct în textul Constituției.

Totodată, „Pentru a decide cu privire la existența sau nu a conflictului, Curtea trebuie în prealabil să determine cadrul și limitele competențelor constituționale și legale ale autorităților aflate în conflict, pe de o parte, și să stabilească starea de fapt, respectiv să deceleze în funcție de datele concrete ale speței acea conduită (acte, fapte, acțiuni, inacțiuni) care a constituit sau nu sursa conflictului, pe de altă parte. Cu alte cuvinte, *în soluționarea cererilor privind conflictele juridice de natură constituțională, un rol decisiv în pronunțarea soluției îl are situația factuală, a cărei judicioasă determinare constituie premisa analizei efectuate de Curtea Constituțională.* În exercitarea acestei atribuții, Curtea nu face un control abstract al constituționalității conduitei autorităților publice implicate în conflict, ci ea decide asupra unui conflict concret, generat de un anumit act/fapt/acțiune/inacțiune, conflict pe care are obligația de a-l soluționa, sancționând abaterea de la normele constituționale”. (par. 69 decizia nr. 68 din 27 februarie 2017, M. of. nr. 181 din 14 martie 2017)

În cauză, **situația conflictuală dintre autorități este una născută și actuală, datorită actelor concrete deja efectuate de către acestea, respectiv omisiunea Parlamentului de a-și îndeplini obligația constituțională și funcționarea în continuare a justiției de contencios administrativ în domeniul Legii nr. 55/2020 în absența unei proceduri de judecată dedicate, care să respecte garanțiile constituționale arătate în Decizia CCR nr. 392/08.06.2021. (mutatis mutandis decizia nr. 683 din 27 iunie 2012, M. of. nr. 479 din 12 iulie 2012).**

D. Aspectele invocate vizează un conflict de competență (pozitiv sau negativ) născut între autoritățile publice constituționale, sau o situație conflictuală a cărei naștere rezidă în mod direct din textul Constituției

Astfel, **conflictul juridic de natură constituțională rezidă în mod direct din textul Constituției**, respectiv din dispozițiile art. 1 alin (4) și (5), art. 52 alin. (1), art. 61 alin. (1) și art. 126 alin. (1), (2) și (6), ce prevăd:

Articolul 1 Statul român

(4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației constituționale.

(5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Articolul 52 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.

Articolul 61 Rolul și structura

(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării

Articolul 126 Instanțele judecătorești

(1) Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.

(2) Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege.

(6) Controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat, cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul, precum și a actelor de comandament cu caracter militar. Instanțele de contencios administrativ sunt competente să soluționeze cererile persoanelor vătămate prin ordonanțe sau, după caz, prin dispoziții din ordonanțe declarate neconstituționale.

E. Conduita imputată reprezintă o problemă de constituționalitate prin ea însăși

Problema de drept ce trebuie dezlegată de Curtea Constituțională vizează posibilitatea Parlamentului ca prin omisiune legislativă și nerespectarea conduitei prescrise pentru înlăturarea unui viciu de neconstituționalitate a unei legi în vigoare **să afecteze regimul constituțional al unei alte puteri în stat, puterea judecătorească, respectiv să-i înlăture acesteia rolul constituțional de control judecătoresc al actelor administrative ale Guvernului și al altor autorități publice.**

Fiind în prezența unor raportori constituționale între Parlamentul României și autoritatea judecătorească, **dezlegarea prezentei probleme litigioase nu intră în competența altor autorități și instituții publice**, ci doar în

competența de soluționare a Curții Constituționale, în conformitate cu art. 146 lit. e) din Constituție și în acord cu jurisprudența constituțională.

F. Existența unui blocaj instituțional

Prin refuzul Parlamentului României de a institui o procedură de judecată urgentă a acțiunilor în anulare vizând actele administrative emise conform Legii nr. 55/2020 **instanțele de contencios administrativ sunt puse în imposibilitate totală și obiectivă de a funcționa potrivit rolului lor constituțional**, de a asigura accesul liber la justiție al cetățeanului în mod eficient și efectiv și de a garanta anularea actelor administrative nelegale ale autorităților publice. **Blocajul instituțional este total și generalizat**, neexistând nici măcar o singură hotărâre judecătorească definitivă pronunțată în mai puțin de 30 de zile, perioada în care hotărârile Guvernului privind starea de alertă sunt în vigoare. Însăși Curtea Constituțională, în deciziile precitate, a constatat că nici Codul de procedură civilă, nici Legea contenciosului administrativ, nici alte dispoziții procedurale **nu garantează soluționarea cauzelor referitoare la actele administrative de declarare sau prelungire a stării de alertă într-un termen scurt, care să asigure un drept efectiv de acces la justiție.**

De asemenea, instanțele de judecată și judecătorii nu au voie să creeze norme procedurale, potrivit art. 126 alin. 2 din Constituție și art. 3 din Legea nr. 304/2004 acestea neputând fi emise decât prin lege de către autoritatea legiuitoare (primară sau delegată). În sfârșit, nerespectarea de către judecători a normelor de procedură în vigoare constituie abatere disciplinară potrivit Legii nr. 303/2004.

CU PRIVIRE LA EXISTENȚA CONFLICTULUI JURIDIC DE NATURĂ CONSTITUȚIONALĂ

Aspectele constituționale ale înlăptuirii justiției sunt prevăzute de titlul III - *Autorități publice*, capitolul VI - *Autoritatea judecătorească*.

Sensul art. 124 alin. (1) din Constituție este acela că organele care înlăptuiesc justiția și care, potrivit art. 126 alin. (1) din Constituție, sunt instanțele judecătorești, **trebuie să respecte legea, de drept material sau procesual**, aceasta fiind cea care determină comportamentul persoanelor fizice și juridice în sfera publică și în circuitul civil.

Dispoziția constituțională consacră principiul legalității actului de justiție și trebuie corelată cu prevederea art. 16 alin. (2) din Constituție care prevede că

"*Nimeni nu este mai presus de lege*" și cu cea a art. 124 alin. (3) din Constituție, care prevede alte două principii constituționale: independența judecătorului și **supunerea lui numai legii**.

Aceste dispoziții guvernează activitatea instanțelor judecătorești și fixează poziția lor față de lege.

Este unanim acceptat că atribuțiile judecătorului implică identificarea normei incidente, analiza conținutului său și o necesară aplicare a acesteia la faptele juridice pe care le-a stabilit.

Astfel, în activitatea sa de interpretare a legii, judecătorul trebuie să realizeze un echilibru între spiritul și litera legii, între exigențele de redactare și scopul urmărit de legiuitor, fără a avea competența de a legifera, prin substituirea autorității competente în acest domeniu.

De aceea, justiția este o funcție specifică sistemului autorităților publice, în virtutea căreia relațiile conflictuale se soluționează printr-o hotărâre judecătorească, irevocabilă, întemeiată pe un raționament juridic, care stabilește soluția judicioasă aplicabilă situației de fapt care a generat conflictul prin raportare la prevederile legale existente.

În considerarea acestor argumente, Constituția consacră principiul potrivit căruia "*Justiția se înfăptuiește în numele legii*", eliminând orice altă sursă care ar putea constitui un temel al arbitrariului sau al nedreptății. Realizarea justiției nu poate fi un act subiectiv, *pro causa*, al judecătorului, ci unul obiectiv, imparțial, derivat din raportarea la lege a situației de fapt. Abaterea de la această rigoare constituțională - raportarea exclusivă la lege, bazată pe motive de subiectivitate, poate fi sancționată prin intermediul căilor de atac prevăzute de lege împotriva hotărârii judecătorești. (*Decizia CCR nr. 972 din 21 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial nr. 800 din 28.11.2012*)

Judecătorii nu pot crea arbitrar norme de procedură pe care să le aplice în activitatea de judecată, ci sunt obligați să respecte procedurile judiciare în vigoare emise de legiuitor, întrucât ei nu realizează justiția în nume personal ci în cadrul statului de drept organizat potrivit principiului separației și echilibrului puterilor – legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale (art. 1 alin. 4 din Constituție).

În acest sens **competența creării normelor de procedură este atribuită prin Constituție în mod exclusiv legiuitorului**, dispozițiile art. 3 din Legea nr. 304/2004 nefăcând decât să confirme acest lucru.

Cum parlamentul este unica autoritate legiuitoare, în anumite condiții putând delega această atribuție doar Guvernului, puterea judecătorească nu își poate realiza funcțiile constituționale decât dacă acesta respectă principiul loialității

față de Constituție și emite acele norme de procedură absolut necesare funcționării justiției de contencios administrativ.

Ori, așa cum Curtea Constituțională deja a constatat, în cazul special al Legii nr. 55/2020, în cazul atacării în justiție a hotărârilor Guvernului, a ordinelor sau a instrucțiunilor miniștrilor emise în vederea punerii în aplicare a unor măsuri pe durata stării de alertă, asigurarea unui acces la justiție efectiv s-ar realiza doar în măsura în care hotărârea pronunțată de instanța de judecată ar determina, odată cu constatarea nelegalității actului administrativ atacat, înlăturarea efectelor acestuia și a consecințelor sale.

Ori, aceste efecte ale hotărârii judecătorești nu ar putea fi obținute decât în măsura în care pronunțarea acesteia ar avea loc în termenul de aplicabilitate al acestor acte administrative, care este de cel mult 30 de zile de la intrarea lor în vigoare, așa cum reiese din dispozițiile art. 3 alin. (1) și (2) și ale art. 4 alin. (1) din Legea nr. 55/2020. Aplicarea procedurii de judecată reglementate de Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 face imposibilă pronunțarea unei hotărâri într-un termen mai scurt de 30 de zile, astfel încât efectele acestei hotărâri nu sunt apte să înlătore în mod concret consecințele actelor administrative emise în temeiul Legii nr. 55/2020, puterea judecătorească fiind blocată în exercitarea rolului său de control al legalității actelor Guvernului.

Mai mult, Parlamentului European a adoptat Rezoluția din 13 noiembrie 2020 *referitoare la impactul măsurilor privind COVID-19 asupra democrației, statului de drept și drepturilor fundamentale* (2020/2790(RSP) potrivit căreia în urma analizei situației apărute în statele membre ale Uniunii Europene s-a constatat că sub pretextul implementării de măsuri pentru combaterea pandemiei COVID-19 au fost afectate democrația, statul de drept și drepturile fundamentale, **fiind necesar a se verifica de către instanțele de judecată cu celeritate și în mod prioritar aceste încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale, mai ales în contextul în care ele afectează toți cetățenii României.**

CONCLUZIE

În considerarea argumentelor de mai sus și având în vedere rolul Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției, în urma analizelor și evaluărilor pe care urmează să le faceți de la nivelul instituției, **vă rugăm să analizați posibilitatea sesizării Curții Constituționale a României**, în baza art. 146 lit. e) din legea fundamentală și art. 24 alin. 3 lit. f) din Legea nr. 317/2004, **în vederea soluționării conflictului juridic de natură constituțională dintre Parlamentul României, pe de o parte, și Autoritatea Judecătorească, respectiv instanțele judecătorești, pe de altă parte, conflict determinat de refuzul legiuitorului de a reglementa o procedură de judecată în materia acțiunilor în contencios administrativ prevăzute de Legea nr. 55/2020.**

21.10.2021

Cu deosebită stimă,
pentru petiționari c. *Adrian Toni Neacșu*

Domnului Președinte al Consiliului Superior al Magistraturii